

לקט אמרות חז"ל
רעיונות, עובדות
והנהגות מגדולי
ישראל,
על מדות טובות
שמביאות לאהבת
הזולת הנלמדות
מפרשת השבוע

ליקוט ועריכת: יצחק בן אהרן
כל הזכויות שמורות למכון אהבת אמת
אסור להעתיק, לצלם ולהדפיס בלי רשות בכתב

איש לרעהו

מכון אהבת אמת – המרכז להעמקת ערכי אהבת הזולת

ע"ש ר' עבי יהודה דומוביץ ז"ל – רח' אבן עזרא 2 ירושלים 9242402
טל: 02-5671812 פקס: 077-7671812 דוא"ל: paypal: ahavemet@012.net.il

שבת קודש יג חשון תשפ"א: הדלקת נרות: ירושלים 4:15 תל-אביב: 4:30 חיפה 4:20 מוצאי שבת: ירושלים: 5:28 תל-אביב: 5:29 חיפה: 5:28 ר"ת: 6:07

פרשת לך לך

תפלה על הזולת

תהלים בדמעות שלישי...

סיפר רבי יעקב אורנשטיין: "בחול המועד סוכות הגעתי לביקור אצל כ"ק אדמו"ר מקופיטשניץ והגבאי לא היה באותה שעה בבית. כאשר ראיתי שאין איש בבית, הרהבתי עוז ופתחתי בעצמי את סוכת הרבי. הייתי נרעש ממראה עיני: הרבי ישב ליד ספר התהלים ובכה בדמעות שלישי.

"לפתע הבחין בי האדמו"ר והרים את עיניו. שאלתי אותו "מה אירע?" והשיב לי: "לפני זמן-מה ביקרה כאן אשה שבנה זקוק לרפואה וביקשה שאתפלל בעבורו. אם אני רבי, אני יודע, אבל אני ידיד נאמן לכל יהודי, ומאז שיצאה מכאן, מתפלל אני לרבונו של עולם שהילד יבריא. במחיצתם

בכח התפלה...

אחד ממקורבי הגאון מטשיבין – רבי דוב בעריש ווינדפלד זצ"ל בא לפניו ותינה צרתו שיש לו בת בוגרת שנתגלתה אצלה זה מכבר, מחלה מסויימת, ועתה יכול הדבר להפריע בשידוכים.

עודדו הרב בדברים המיישבים את הלב והלה יצא מביתו. והנה, לאחר מספר ימים בא יהודי אחד וסיפר לרב מטשיבין שהציעו לבנו שידוך את בתו של פלוני (זה שסיפר על מחלתה) ושאל להסכמתו.

התלבט רבי דוב בעריש מה להשיב. שהרי מצד אחד אינו יכול להמליץ על השידוך לאחר ששמע על מחלתה. ומאידך, הרי אביה שהתייעץ עמו סומך עליו שלא יספר לאיש מאומה. לבסוף העלה סיבות שוליות לדחיית השידוך. אך הלה לא הבין שיש להמנע מהשידוך והחליט לגמור את השידוך למזל טוב.

כששמע על כך רבי דוב בעריש, התרגש מאוד והחל לשפוך צקון נפשו בתפלה מעומק הלב ובכל המאמץ, למרות גודל חולשתו, שישלח לה השי"ת רפואה שלימה למחלתה.

והנה למרבה הפלא, נכנס אבי הבת מספר ימים לפני החתונה לביתו של הרב מטשיבין כשהוא מבשר לו בשמחה וגיל כי באורח פלא נעלמה מחלת בתו ונרפאה כליל ב"ה. בצילו חמדתי

להתפלל ולבקש רחמים על הזולת הנמצא בצרה ומצוקה וזקוק לישועה!

נלמד מהפסוק: "עד מקום שכם" (פרק יב-1)

וכתב רש"י: להתפלל על בני יעקב כשיבואו להלחם בשכם. כיוצא בזה פירש רש"י על הפסוק להלן: "ויבן שם מזבח" (יב-ח): נתנבא שעתידין בניו להכשל שם על עוון עכן והתפלל שם עליהם. כמו כן אומרים חז"ל (מד"ר לט-יא) על אברהם אבינו ש'היה מתפלל על עקרות והן נפקדות, על החולים והם מרויחים'.

ידועה אמרת חז"ל (וב"ב קטז): שמי שיש לו חולה בתוך ביתו ילך אצל חכם שבעיר ויבקש עליו רחמים. וכתב המאירי לבאר: לעולם יהא לבו של אדם בטוח שהתפלה כשהיא נעשית כתיקונה מבטלת הגזירה. ומי שיש לו צער או חולה בתוך ביתו ילך אצל חכם וילמד ממנו דרכי התפלות ויבקש רחמים...

נמצאנו למדים מפירוש המאירי ד"יבקש רחמים" המוזכר בגמרא, מכיוון על בעל הצרה עצמו ולא על החכם, ומה שצריך ללכת לחכם הוא כדי ללמוד ממנו דרכי התפלה.

סח הגאון רבי משה סולובייצ'יק זצ"ל: "חייב אדם להאמין באמונה שלימה, שבאיזה מצב שיהיה, תפלתו נשמעת, ויש לה הכח לפעול ישועות!" פעם שוחח רבי משה עם חולה שהרופאים נתייאשו ממנו ואמר לו: "כתוב בתהלים (קכא-ב) "עזרי מעם ה' עושה שמים וארץ". ולכאורה היה מספיק אם יכתב "עזרי מעם ה'" ולאיה צורך הוסיף דוד המלך "עושה שמים וארץ"!!

אלא הביאור הוא, שהרי שמים וארץ ברא הקב"ה יש מאין. ולומדים מכאן שאפילו אם על פי הטבע לא רואים שום אפשרות להצלתו, בכ"ז אפשר לפעול ע"י התפלה שישלח לו הקב"ה את עזרתו בבחינת יש מאין.

בדרך זו המשיך רבי משה והסביר את גדולתו של יהושע שהעמיד חמה ממהלכה. אנשי העולם סבורים כי גדלותו של יהושע היתה בכוחו להעמיד את החמה. אבל לאמיתו של דבר יש לראות את גדלותו של יהושע בכך שהתפלל וביקש כזה דבר שהוא נגד טבעו של עולם. שהרי לאנשים מן השורה לא יעלה כלל על דעתם להתפלל על דבר כזה. ואילו מעלתו של יהושע היתה לבקש על זה כמו שאנו מבקשים על דבר רגיל. לפי שהיתה ליהושע אמונה חושית ביכולתו של הקב"ה לשנות את הטבע כרצונו ואשר בכוחה של תפלה לפעול אף זאת. ומכאן אמונתו הגדולה בזה, זכה שתמלא בקשתו.

עלו השבוע פרשת לך-לך הוקדש לעילוי נשמת

הרב פנחס הלוי בן הרה"ג רבי שמואל שמעלקא הלוי רוזנבאום זצ"ל הי"ד

שיום היאהרציית חל היום – גלב"ע י"ג מרחשון תשמ"א

ת . נ . צ . ב . ה .

לקרב רחוקים ולסייע בידם לזכות באושר הרוחני שבחיי תורה ומצוות!

נלמד מהפסוק: "זאת הנפש אשר עשו בחרן" (פרק יב-ה)

וכתב רש"י: "שהכניסן תחת כפני השכינה, אברהם מגייר את האנשים ושרה מגיירת את הנשים ומעלה עליהם הכתוב כאילו עשאו". ושאלו חז"ל (במדד"ר): איך יתכן שעשו את הנפש, והרי אם מתאספים כל באי עולם לברוא אפילו יתוש אחד, אין יכולים לזרוק בו נשמה!! אלא אלו הגרים שגיירו, וללמדך שכל המקרב והמגייר... כאילו בראו. עוד אמרו חז"ל (סנהדרין צט): כל המלמד את בן חברו תורה, מעלה עליו הכתוב כאילו עשאו שנאמר "זאת הנפש אשר עשו".

ידועים דברי חז"ל במדרש, שכאשר היה אברהם אבינו בארץ כשדים מסר נפשו ושיבר את צלמי נמרוד ועל כך הושלך לכבשן האש. אברהם מצא לנכון לעשות כן כדי להראות שאין כל ממשות בעבודה זרה. ויש להבין מדוע בבואו לארץ כנען לא ראינו שהלך בדרך זו לנפץ ולאבד את אלילי העבודה זרה כפי שעשה בכשדים!!

וביאר החתם סופר שכאשר היה אברהם בארץ כשדים, בטרם הכניס נפשות תחת כפני השכינה, לא היה לו מה להפסיד, לכן השליך נפשו מנגד להפרישם מעבודה זרה בדרך זו, ואם לא יצליח וימיתוהו מה לו בכך. ואולם משבא לארץ כנען וגיייר גיורים ועשה נפשות להש"ת הרי אם ילך בדרך זו שהלך בכשדים, מי ירצה ללכת עמו ולהתחבר אליו. לכן בחר בדרך אחרת המועילה לעשות נפשות ולהכניסם תחת כפני השכינה, וזה שאמר הכתוב לך לך - להנאתך ולטובתך, לא בדרך של מלחמה אלא בדרך של השפעה של "להנאתך ולטובתך".

הגאון רבי יהודה צדקה זצ"ל סבור היה שהדרך להשבת האבודים "הביתה" - לבית המדרש, צריך להיות במובן הרוחני - ע"י הגברת האור והקדושה.

למד זאת ממה שסיפרו חז"ל במסכת סוכה (מח): "מעשה בצדוקי אחד שנסך על גבי רגליו, ורגמוהו כל העם באתרוגיהם". מה פשר רגימה זו באתרוגים דווקא? ומה מתכוונים חכמים ללמדנו בפרט זה שהביאו לידיעתינו, שרגמוהו באתרוגים, ולא במשהו אחר?

וביאר הרב צדקה: "יש כאן רמז לדורות, בכל מקרה שיקומו בעמינו אנשים מטיפוס "צדוקים" אשר לא יאמינו בתורה שבעל פה אזי יש לרגום אותם "באתרוגים" דוקא ולא באבנים..." הכיצד? "יש להרבות אתרוגים בעולם, אלו בני תורה אמיתים מהודרים. תלמידי ישיבות קדושות, אשר יש בהם טעם וריח (גם בצל הקורונה). זו תהיה הרגימה הגדולה והחזקה ביותר כלפיהם. ככל שיתגבר כח הקדושה בישראל, ע"י ריבוי לומדי התורה ושומרי מצוותיה, כן ילך ויחלש כח הסיטרא אחרא עד שתעבור רוח הטומאה כליל מן הארץ".

תמה הגרי"ש אלישיב זצ"ל: מאחר שאברהם אבינו נוכח לראות את רשעותם ואכזריותם הרבה של אנשי סדום לעומת פעולתו הנרחבת בחסד והטבה לזולת, מדוע עמד אברהם וביקש עליהם רחמים עוד ועוד, הרי היה עליו לשמוח בכליונם וכדכתיב "באבוד רשעים רינה" (משלי יא-א), וזה יוכיח לכל באי עולם כי רצונו של השי"ת בחסד ולא ברשע!!

ותירץ הרב אלישיב, כי לאמיתו של דבר חשש אברהם אבינו שמא הוא האשם במצב הירוד של אנשי סדום, שמא לא פעל די לשכנעם ולתקן דרכם. אולי לא השתדל מספיק לקרבם ולכוונם לדרך הישר ובכך להחזירם למוטב.

"שיהיה בכל בית איש יודע תורה..."

מעשה ביהודי פשוט מתל אביב שהגיע בשנת תש"ה לירושלים. התייצב לפני כ"ק האדמו"ר מגור בעל האמרי אמת ונפשו בשאלתו: מה יעשה ופרנסתו דחוקה מאד. עולליו מבקשים לחם, אולי נכון הדבר שיוציא את בנו מן הישיבה על מנת שילמד אומנות ויסייע בפרנסת הבית?

השיב לו האמרי אמת כדרכו בקיצור מופלג: "הרי יש חינוך... מעשר בהמה..." לא הבין האיש את פשר המילים הללו וחשש שמא לא הובן כראוי. חזר איפוא פעם נוספת על שאלתו כדי לקבל תשובה, אך הרבי שוב אמר לו בקיצור: "נו, חינוך... מעשר בהמה..."

יצא הלה מלפניו נבוך כולו ולא ידע לשית עצה בנפשו. כיוון שיצא ראה בחוץ את בנו בעל ה"בית ישראל", ניגש אליו וסח לו את מצוקתו ואת פליאתו הרבה בתשובת אביו.

מיד פתח הבית ישראל והסביר לו את דברי אביו בפשטות: התשובה היא שתעיין בספר החינוך (מצוה שס), מצוות מעשר בהמה, שם מבואר שורש הציווי הזה כך: "כי יודע אלוקים שרוב בני האדם נמשכים אחר החומר... ולא נתנו נפשם בעמל התורה... סיבב המסובב בתבונתו... בהעלות כל איש שנה שנה מעשר כל בקר וצאן שלו במקום שעסק התורה והחכמה שם, היא ירושלים... או ילך שם בעל הממון עצמו ללמוד תורה, או ישלח לשם אחד מבניו שילך שם... ומתוך כך יהיה בכל בית ובית מכל ישראל איש חכם יודע התורה, אשר ילמד בחכמתו כל בית אביו..."

עכשיו הבין האיש את תשובת האמרי אמת כראוי, ופקודתו שמרה רוחו, וסוף דבר היה שאכן גדל בנו לתלמיד חכם וחסיד שמילא את כל בית אביו תורה ויראת שמים.

פאר ישראל

"לבכות אני מוכרח"...

בשנים הראשונות למדינה כאשר שיכנו את העולים החדשים מארצות המזרח במחנות קליטה, ומצבם הרוחני התדרדר מיום ליום, בא הגאון רבי יהודה צדקה זצ"ל לשדל את הצדיק רבי אפרים כהן זצ"ל לצאת עמו אל העולים החדשים ולנסות להצילם.

הוא סיפר לו תחילה כמה פרטים מזעזעים על מצבם הרוחני הירוד של העולים. התחלחל רבי אפרים הישיש ופרץ בבכי מר. הדברים ששמע הכאיבו מאוד את לבו.

ואולם הרב צדקה פנה אליו במילים נמרצות: "בבכיות לא נועיל מאומה. ננסה להשפיע עליהם..." ורבי אפרים נאות מיד לצאת עמו אל מחנות הקליטה ודרש בהתלהבות לפני העולים...

אחר הדרשה שב לביתו ואמר: לבכות אני מוכרח... החורבן נורא ואיום... מי יודע אם בכלל יועילו הדברים שלי אבל אבוא גם הלאה אל המחנות... חלילה לישיב לעת כזאת בחיבוק ידיים...

וזאת ליהודה

הניצוץ היהודי...

לצדיק רבי אליהו ראטה זצ"ל היתה קביעות להכנס בכל יום ל"קיוסק" מסויים לשתות כוס משקה ולברך בקול רם ברכת "שהכל". המוכר שהיה אדם חילוני ולא שמר מצוות שמע כל יום את הברכה. ואז עשה חשבון נפשו: היות ויהודי מגיע לכאן כל יום ומקפיד לברך בקול, אין זה מן הראוי לעמוד כנגדו בגילוי ראש ולא לענות אמן.

הוא השיג כיפה לראשו, ומאז כאשר היה רבי אליהו מברך, מיד מיהר לכסות ראשו ולענות אמן. דבר זה השפיע רבות על נפש בעל הקיוסק ולא ארכו ימים רבים עד שחזר בתשובה שלימה.

איש חסיד היה

להתמסר בגוף, בנפש ובממוזן, לעזרת והצללת חברו!

נלמד מהפסוק: "וישמע אברהם כי נשבה אחיו וירק את הניכיו... וישב את כל הרכוש וגם את לוט אחיו... ואת העם" (פרק יד-י"ד, טז)

וכתב הפלא יועץ: "וידוע גודל מצות הצלת נפשות שניתנה כל התורה להדחות על פיקוח נפש וכ"ש וק"ו, שחייבים כל ישראל לפזר כל ממונם, ולמכור אפילו הספרי תורה בשביל הצלת נפש. ואמרו חז"ל: "כל המקיים נפש אחת מישראל, כאילו קיים עולם מלא". כי אבינו הראשון אחד היה אברהם, ויצאו ממנו רבבות אלפי ישראל. ומאדם הראשון יצא כל העולם. לכן החיוב למהר ולהשתדל לכל דבר טוב, בכל כוחו, וה' הטוב בעינו יעשה. וקובע שכר הרבה למשתדל, כאילו הוא גומר ועושה.

חובה על כל אדם לשית עצות בנפשו והצללת זולתו, כפי שכתב רבינו יונה ז"ל בשערי תשובה (שער ג-עא). אמצעים רבים לכך, ואחד מהם הוא מה שכתב המבי"ט ז"ל בספרו (בית אלוקים שער התפלה - פרק טז): "וראו לירא וחרד דבר השם לכבות גחלת המגיפה בצדקה המצילה ממות ותשובה ומעשים טובים..."

"ואומרים בכל יום פיתום הקטורת בוקר וצהרים כי הוא מסוגל לענין הדבר (המגיפה) וכמו שמצינו (שבת פט) כשעלה משה למרום, שכל אחד מהמלאכים מסר לו דבר שנאמר "עלית למרום שבת שבי" וכו' ואף מלאך המות מסר לו דבר שנאמר (במדבר יז) "ויתן את הקטורת ויכפר על העם" וגו' ואי לאו דיהב לי מנא הוה ידע [ואילולי שגילה לו המלאך, מנין ידע שהקטורת מכפרת ועוצרת המגיפה] וכיון שהקטורת מכפרת עליהם בזמן המגיפה, כמו כן קריאתו תועיל, על דרך "ונשלמה פרים שפתינו" (הושע יד).

וכן הובא בספר קב הישר (ח"ב פרט נט): והכלל - כי אמירת פרשת הקרבנות הוא ענין גדול, ובפרט ענין פרשת הקטורת הוא ענין גדול וחשוב מאד כמו שכתב בזוהר הק' (פרשת וירא דף קא). וכאן מביא הקב הישר את המעשה שמסופר שם, ונביא תמציתו:

רבי אחא האמורא, הגיע לכפר טרשא (עיר בארץ ישראל) התלחשו כל בני העיר: אדם גדול בא לכאן נלך אליו. באו ואמרו לו שהם בצרה גדולה כי כבר שבעה ימים שהחל הנגף בעיר ובכל יום הולך וגובר רח"ל. אמר להם: נלך לבית הכנסת ונבקש רחמים מהקב"ה.

בעוד שהלכו שמעו כי פלוני ופלוני מתו ופלוני ופלוני נוטים למות, אמר להם רבי אחא לא עת להשתחות כי השעה דחוקה מסכנת הנגף, אלא הפרישו מכם ארבעים מצדיקי העיר, ויעמדו עשרה לכל אחד מארבע רוחות, ואני עמם, ויאמרו בכוונה גדולה עניני קטורת הסמים. עשו כך שלושה ימים ואז אמר רבי אחא: בטלה הגזירה! וציוה ללכת לבית האנשים שנטו למות ושיאמרו שם פרשת הקטורת וכו' וכך עשו ובטל מהם המות. וקודם שיצא רבי אחא לדרכו ציוה את בני העיר שלא יתבטלו מהתורה לעולם, והחליפו שם העיר וקראו לה "מתא מחסיא" על שם שחש הקב"ה עליהם. ע"כ המעשה המובא בזוהר.

ומסיים הקב הישר: "לכן צריך האדם לומר גם כן פרשת קטורת וברייתא דפטום הקטורת בכל יום, כי הוא תועלת גדול. (שמבטל המגיפה). ובפ"י (שם) הביא עוד מדברי הזוהר (ח"ב דף ריח): שכל מי שקורא בכל יום מעשה הקטורת, ינצל מכל פגעים רעים ומהרהר רע ומדין רע ומדבר, ולא ינזק כל היום ההוא.

[לסיים, יש בנותן ענין להוסיף ולעורר, דוקא בתקופה זו, שהכל מקוים שבקרב יוסר הנגף מעלינו כליל בעז"ה, ובתי הכנסת כולם יפתחו כמקדם, מן הראוי לזכור פרט חשוב שהוא בלתי נפרד מכבוד התפלה ומכבוד השי"ת אשר מלבד מה שכבר דברו וכתבו רבות על כבוד ביהכנ"ס והתפלה מהפן השלילי - שלא יבזוהו בדיבורים בטלים ופלאפונים וכו'.

אבל יש עוד דבר שראוי להזכיר גם מהפן החיובי, והוא היאך צריכה להראות התפלה ביהכנ"ס. שלא כמו אלו המאחרים לבוא במהלך פסוקי זמזמא וב"קפיצת הדרך" משתווים עם הציבור ב"יוצר אור" (במקרה הטוב) ואח"כ ממחרים לצאת. אלא מכבוד השי"ת ומכבוד התפלה וביהכנ"ס, להיות מהזיזים המקדימים לבוא אף קודם תחילת התפלה, וממילא להיות גם במעלת עשר הראשונים, ולא לצאת לפני סיום התפלה ולהמשיכה כ"תפלת הדרך"... אולי בחיזוק ענין זה של כבוד ה', ירחמנו צורינו ויסיר מעלינו כל מיני מרעין בישין.]

"אנו מצוים לאכול ולשתות ביום הקדוש..."

ערב יום כיפור שנת תרט. מודעות ברחובות עליהם חתום הגה"צ רבי ישראל סלנטר זצ"ל ובהם הוראה ברורה: על דעת המקום ועל דעת הקהל, בישיבה של מעלה ובישיבה של מטה אנו מתירים בשנה זו שלא להתענות ביום הקדוש הבא עלינו לטובה, ואדרבה מצוה היא לאכול ולשתות!

כשתושבי וילנא עשו דרכם לתפלת "כל נדרי" וראו את המודעות, לא ידעו את נפשם ולא האמינו כי כך עליהם לנהוג. אמנם ידעו כולם כי מגיפה קשה משתוללת בעיר וגובה מחיר יקר. השלטונות המקומיים פירסמו הוראת הרופאים הקובעת שרעב, צפיפות והתעייפות מחלישים את הגוף ומגבירים את הסכנה להדבק במגיפה. אך החרדים לא היו מסוגלים למצב שיחללו את קדושת היום באכילה ושתיה.

ואולם רבי ישראל סלנטר ידע כי עת לעשות לה' להתגבר כארי ולעמוד בפרץ ההלכה כי "חמירתא סכנתא מאיסרא", וכלשון המגן אברהם (סימן תקע"ו): "האידיא אין מתענין כלל בשעת הדבר, דמנוסה הוא כשאינו אוכל ושותה קולט ח"ו שינוי האויר."

משראה רבי ישראל שהציבור עדיין מתעקש לצום כרגלו מידי שנה בשנה, החליט לעשות מעשה שיזעזע את אמות הסיפין:

לאחר תפלת שחרית של יום הכיפורים עלה רבי ישראל על בימת בית הכנסת המרכזי בוילנא, כשלימינו ולשמאלו עומדים שני מורי הוראה מקומיים, ובצרוף שלושותן הרי הם בית דין, והכריז בקול: "בשם ה' וברשות תורתנו הקדושה אשר ענדה עטרה לכל מצוותיה במצוה אחת יסודית ראשית וכללית "וחי בהם" - ולא שימות בהם. אנו מתירים שלא להתענות היום!"

ותיכף ומיד לאחר דבריו אלו, הוציא רבי ישראל מחיקו גביע יין ומיני מזונות. ובירך בקול "בורא פרי הגפן" ו"מיני מזונות". כשהרבנים שעמו מחזיקים אחריו ואף הם אכלו לעיני כל הקהל. ולא נחה דעתו של רבי ישראל עד שכל המתפללים עלו שנתו ואכלו. [חשוב לציין כי רבי יצחק בנו של רבי ישראל סלנטר שהעלה על הכתב מזכרונות אורחות אביו כתב בענין זה כי אמנם היתר האכילה והשתיה היה גורף לכולם אך לא התיר לבריאים אלא באופן של פחות פחות מכשיעור ולא יותר!]

וסיפר בנו של רבי ישראל: מעשה באדם אחד שהתרברב באזני אביו, שהוא החמיר על עצמו וצם ביום כפור של אותה שנה בה הייתה המגיפה. נענע רבי ישראל בראשו כמתפלא ומשתומם: "כיצד הרשית לעצמך לעבור עבירה חמורה שכזאת ביום גדול וקדוש זה?!"

במשך תקופה ארוכה היה רבי ישראל משתבח בעצמו על המצוה הגדולה שבאה לידו, להציל נפשות ישראל מסכנה ולקדש ש"ש, ואשר משמים זיכו בידו ונתנו לו הכח והאומץ להוציא הדברים אל הפועל להחיות עם רב.

עפ"י ספרי תולדות הגרי"ס והתקופה

"או הוא, או מלאך המות!"

לפנינו דוגמת-מופת, כיצד נראה רב מושלם בישראל הדואג במסירות לכל צרכי עדתו. המעשה המופלא שלפנינו על הגאון רבי אליהו חיים מייזל זצ"ל, רבה הנערץ של לודז', פורסם לפני כשמונה עשרה שנה ב"איש לרעהו" (עלון שמות-תשס"ג) ונתבקשו לפרסמו שוב, מחמת מוסר ההשכל שבו:

סיפר אחד הסופרים מבני לודז' בלשון זו: "בימי המגיפה הנוראה, עשה רבה של לודז' כל שאפשר כדי להציל את העדה ממלאך המות, תעניות רבות התענה ויחד עם הציבור כולו עמד בתפלה ימים רבים. ועדיין לא נעצרה המגיפה. לא היה בית שאין בו מת, רח"ל.

אותה שעה אחז רבינו באמצעי האחרון: או הוא, או מלאך המות! אחד מהם חייב להסתלק. לבש את הקיטל של יום הכיפורים, התעטף בטלית והתעטר בתפילין, ונשכב בשער בית החיים בתפלה לרבונו של עולם כי יסיר את המות מבני העיר.

הוא גמר בדעתו לשכב בשער בית החיים עד שהמגיפה תפסק או שיקחהו המות... ואכן הוא פעל! רבה של לודז' גרש את מלאך המות מן העיר! המגיפה נעצרה! את זאת סיפרו אנשי החברה קדישא שחיו את המאורע וראו זאת בעיניהם. המגיפה פסקה על ידי רבינו, ויהודי לודז' ידעו מעתה מה נורא וקדוש הוא האיש על העדה."

זמי בעמך ישראל

בין איש לרעהו – סיפורים בני זמננו

לב-חכם

ודרשו את שלהם.

אחד מהטיפוסים בבני ברק, היה מגיע לאכול בבית בכל שבת. פעם אחת החליט הלה שאחד מבני הבית "הרגיז" אותו והוא הודיע על אתר "אני עוזב את הבית הרגע". אמר לו רבי שייע: "אני מסכים אתך, אתה בהחלט צודק. אבל אתה לא יכול לעשות לי את זה! אתה לא יכול לעזוב פתאום את הבית לפני שנמצא לך מחליף! בבקשה ממך, תישאר פה עוד שבוע עד שנמצא מישהו במקומך". והטיפוס סבר וקיבל...

* * *

שום תכונה לא ניכרה בכפר הערבי השליו, כאשר הרכב עצר ליד בית האבן. מן הרכב יצא אדם וניגש אל דלת הבית. דפיקות חזקות נשמעו בדלת. בעלת הבית ניגשה לפתוח וגילתה להפתעתה איש שב"כ שהודיע לה קצרות "את עצורה!" האישה הובהלה למתקן חקירות שהיה ממוקם במרכז הארץ. על המתקן מבחוץ לא היו סימני זיהוי של זרועות הביטחון.

כעבור כמה שעות הושארה האישה בחדר לבדה עם קו טלפון פעיל. האישה מיהרה לנצל את ההזדמנות, התקשרה לבעלה והודיעה לו שהיא שמעה מהחוקר שמתכננים לעצור אותו בקרוב בגין עברות ביטחוניות! "עליך להימלט!" הורתה לו. הבעל נמלט מיד מכפר מגוריו כדי להסתתר במקום לא ידוע. לאחר שיחת הטלפון נכנס לחדרה יהודי מוכר. הוא והיא פרצו בבכי קורע לבבות.

היהודי המוכר היה אבא שלה. אוי! כמה דמעות הזיל אביה כאשר שמע שבתו הולכת להינשא לגוי, ערבי. הוא נקט בכל האמצעים אך לא נמצאה הדרך להציל את הבת. עד שהמקרה הגיע לאוזניו של רבי שייע...

רבי שייע יעץ לעסקן מסויים לבצע תרגיל, להתחזות לאיש שב"כ וכו' וכו' ורק כך היה ניתן להפגיש את הבת עם אביה. כעבור יומיים החליטה הבת שהיא אכן לא חוזרת לכפר הערבי. היא שבה לאביה בארץ, ולאביה שבשמים.

והערבי? מסתתר עד עצם היום הזה מפחד השב"כ...

כאשר לב-טוב נפגש עם ראש-חכם, רק השמים הם הגבול למעשי-החסד שניתן לעשות. ישנם מעשי חסד, וישנם מעשי גאונות-שבחסד. ככל שאדם מאמץ את מוחו יותר כיצד להיטיב עם הזולת, הוא יכול להמציא פתרונות יצירתיים שלא עולים על הדעת - אך מה לא עושים למען הזולת?

את התובנה הזו נלמד באמצעות מספר סיפורים מחסדיו של איש החסד המיוחד, רבי יהושע רוזנבלט זצ"ל מבני-ברק:

הקולות הרמים שפרצו מן הבית הרעידו את הרחוב. אש המחלוקת השתוללה בבית וההדים שלה פרצו, למרבה הבושה, מבעד לחלונות. "רבי שייע" עבר במקרה ברחוב יחד עם אחיינו, שהיה אז ילד. כיצד מגיבים אנשים שנקלעים לסיטואציה מביכה שכזו? עדיני הנפש חשים לחץ בלב, וממהרים להסתלק מהמקום בעודם ממלמלים פרק תהילים. גסי הנפש מטים אוזן כדי להבין על מה ולמה פרצה המהומה. ורבי שייע? המסלול שלו שונה לחלוטין! כאשר שמע את הקולות ידע מיד כיצד לפעול. הוא ביקש מהילד להתעכב רגע בחצר הבית ובלבו תפילה שהתרגיל יצליח...

כעבור כמה שניות הבחינה בעלת הבית בילד, וציוותה עליו להסתלק מהמקום. רבי שייע נשם לרווחה, ליטף את הילד ושילח אותו לדרכו. הוא ניגש מיד לבית משם פרצו הצעקות. דפק על הדלת בחזקה ומשזז נפתחה פתח בהתנצלות: "אני חייב לבקש מכם סליחה. הילד שנכנס לחצר שלכם הוא שלי, וזה באמת לא נעים מה שהוא עשה".

כיצד התנהלה השיחה בהמשך, זאת לא נודע. אך מה שכן נודע הוא שרבי שייע התעכב באותו בית במשך מספר שעות! עד שהנשרים הפכו ליונים והשלום שב לשכון בקן!

* * *

ביתו אשר בבני-ברק, פתוח לרווחה, כפשוטו. זקוק לישון? זקוק לאכול, לשתות? זקוק לחייד? רבי שייע הוא הכתובת! כמובן שבמצווה זו נטלו חלק בראש בני ביתו, אשר מסרו נפשם להאכיל, להשקות ולמלא בדקדוק אחר דרישותיהם המוזרות של מרי נפש, שאף הם הגיעו

היית מעורב בסיפור שקשור לבין אדם לחבירו? שמעת ממוקור ראשון?

ספר לנו עכשיו! פקס: 077-7671812 דוא"ל: ahavemet@012.net.il